

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi Seitsemisen kansallispuiston laajentamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksen tarkoitus on laajentaa vuonna 1982 perustettua ja vuonna 1989 laajennettua Seitsemisen kansallispuistoa liittämällä siihen noin 380 hehtaarin suuruiset valtion omistamat alueet. Valtaosa alueista on niin sanottua vanhaa valtionmaata. Vähäinen osa alueista on aikanaan hankittu valtiolle luonnonsuojelutarkoituksiin. Seitsemisen kansallispuisto ja siihen nyt liitettäväksi ehdotetut

alueet sisältyvät valtioneuvoston hyväksymään Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotukseen. Seitsemisen kansallispuiston kokonaispinta-ala olisi laajennuksen jälkeen noin 4 550 hehtaaria.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja esityksen tavoitteet

Kurun ja Ikaalisten kunnissa sijaitseva Seitsemisen kansallispuisto on perustettu 2 päivänä lokakuuta 1981 annetulla lailla eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta kansallispuistoiksi ja luonnonpuistoiksi (674/1981). Puiston pinta-ala oli tuolloin noin 3060 hehtaaria. Kansallispuistoa on myöhemmin laajennettu 3 päivänä helmikuuta 1989 annetulla lailla Seitsemisen kansallispuiston laajentamisesta (116/1989) liittämällä siihen Soljastensuot, pinta-alaltaan noin 900 hehtaaria. Puistoon on sittemmin liitetty luonnonsuojelulaissa olevan valtuutussäännöksen nojalla myös vähäisempiä, aiemmin yksityisomistuksessa olleita alueita. Kansallispuiston tämän hetkinen pinta-ala on noin 4 170 hehtaaria. Nyt puistoon liitettävät alueet ovat pääosin niin sanottua vanhaa valtionmaata, jota lain valtuutussäännöksen mukaan ei ole mahdollista puistoon liittää.

Suomen suojelualuejärjestelmän tilasta tehtiin vuonna 1994 kansainvälinen arviointi, joka on osa Euroopan kansallispuistoille ja muille suojelualueille laadittua toimintaohjelmaa Parks for Life 1994 - 2002. Suomen kansallispuistoverkostoa pidettiin tuolloin lukumääräisesti verraten kattavana, mutta eteläisen Suomen puistojen kokoa suojelutavoitteisiin nähden pieninä ja rajoituksia monil-

ta osin epätydyttävänä. Laajennustarpeita ja rajauskysymyksiä on sittemmin selvitetty Natura 2000 -verkoston, seutu- ja yleiskaavoituksen sekä Metsähallituksen alueekologisen suunnittelun avulla.

Seitsemisen kansallispuiston laajentamista on edelleen selvitetty siinä yhteydessä, kun Suomi on valmistellut Natura 2000 -verkoston ehdotustaan Euroopan komissiolle. Esityksen mukaiset laajennusalueet sisältyvätkin valtioneuvoston 20 päivänä elokuuta 1998 hyväksymään Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotukseen. Lisäksi alueita koskee valtioneuvoston periaatepäätös 27 päivästä kesäkuuta 1996 vanhojen metsien suojelusta ja suojelualueita osoittava kaavamerkintä Pirkanmaan seutukaavassa.

Kansallispuiston edelleen laajentamiseksi ei tällä hetkellä ole muita yksityiskohtaisia suunnitelmia. Valtioneuvoston periaatepäätöksessä 23 päivästä lokakuuta 2002 toimintaohjelmasta Etelä-Suomen, Oulun läänin länsiosan ja Lapin läänin lounaisosan metsien monimuotoisuuden turvaamiseksi on kuitenkin edellytetty, että Metsähallitus tehostaa monimuotoisuuden huomioon ottamista ja luonnonsuojelun kannalta arvokkaiden alueiden inventointia ja suojelua muun ohella oleviin suojelualueisiin rajoittuvilla alueilla. Seitsemisen kansallispuistoon rajoittuvat alueet lienevät periaatepäätöksen tarkoitta-

mia, vielä inventoitavia alueita. Myös kansallispuiston itäpuolella sijaitsevan Petäjäjärven luonnonsuojelualueen asema suhteessa kansallispuistoon tulee selvitettäväksi myöhemmässä vaiheessa.

Seitsemisen kansallispuisto edustaa eteläisen Suomenselän vedenjakajaseudun metsäluontoa. Seitsemiselle on ominaista harjujen ja soiden runsaus. Harjut halkovat puistoa pohjois - eteläsuunnassa, ja näiden väliin jäävät laajat suo- ja metsäalueet. Metsien, soiden sekä järvien muodostama pienipiirteinen maisemamosaiikki tekee kansallispuistosta sekä ekologisesti että maisemallisesti hyvin monimuotoisen aluekokonaisuuden. Puistoa laajentamalla aluekokonaisuus saadaan entistä yhtenäisemmäksi. Samalla alueen metsiä saadaan entistä laajemmin pysyvän suojelun piiriin.

Kansallispuiston laajennusalueet koostuvat nykyisen puiston itäpuolella olevasta yhtenäisestä metsäalueesta sekä eräistä muista vähäisemmistä alueista. Alueet täydentävät merkittävällä tavalla nykyisen puiston metsä- ja harjuluontoa. Metsähallitus on myös suorittanut osalla aluetta jo ennalta luonnontilan palautustoimia.

Kansallispuiston laajentamisella toteutettaisiin edellä todetun mukaisesti osaltaan Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkoston toimeenpanoon liittyviä Suomen jäsenyysoikeuksia. Kansallispuistoa laajennusalueineen on ehdotettu Euroopan yhteisöjen komissiolle luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY, jäljempänä luontodirektiivi, mukaisena SCI -alueena (kohde *F10311002 Seitsemisen*). Alueella esiintyy yhdeksää luontodirektiivin liitteessä I tarkoitettua luontotyyppiä sekä liitteen II eläinlajeista saukko ja liito-orava. Alueella tavataan lisäksi viittätoista luonnonvaraisten lintujen suojelusta annetun neuvoston direktiivin 79/409/ETY, eli lintudirektiivin liitteen I mukaista lintulajia, vaikkakaan sitä ei ole ilmoitettu komissiolle sanotun direktiivin mukaisena SPA -alueena.

Laajennuksen kohteena olevat alueet koostuvat pääosin Metsähallituksen hallinnassa olevasta niin sanotusta vanhasta valtionmaasta, joka paremman suojelukokonaisuuden aikaansaamiseksi esitetään liitettäväksi olevaan

kansallispuistoon. Kansallispuiston laajennusalueen rajat käyvät yksityiskohtaisesti ilmi lakiehdotuksen liitteenä olevasta kartasta, johon ehdotuksen 1 pykälässä viitataan.

Luonnonsuojelulain 76 §:n 2 momentin siirtymäsäännöksen mukaan ennen lain voimaantuloa perustettujen luonnonsuojelualueiden perustamissäädökset ja rauhoitussäännökset ovat jääneet voimaan. Seitsemisen kansallispuiston rauhoitussäännökset ovat eräistä valtion omistamille alueille perustetuista kansallispuistoista ja luonnonpuistoista 18 päivänä joulukuuta 1981 annetussa asetuksessa (932/1981). Tarvetta asetuksen muuttamiseen ei tässä yhteydessä ole, ja asetuksen rauhoitussäännökset tulisivat jatkossa koskemaan myös nyt laajennuksen kohteena olevaa aluetta. Tätä koskee lakiehdotuksen 2 §:n viittaussäännös.

2. Esityksen vaikutukset

Seitsemisen kansallispuisto on Metsähallituksen hallinnassa ja hoidossa. Myös puistoon liitettäväksi ehdotetut alueet ovat sanotun laitoksen hallinnassa, joten esityksellä ei käytännössä ole organisatorisia vaikutuksia.

Kansallispuiston laajentaminen ei käytännössä lisää puiston hoidon ja käytön suunnittelun tarvetta eikä liioin myöskään tarvetta puiston palveluvarustuksen lisäämiseen. Laajennusalue tulisi olemaan kansallispuiston syrjäosaa.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä ympäristöministeriössä.

Esityksestä on pyydetty lausunnot valtiovarainministeriöltä, maa- ja metsätalousministeriöltä, Metsähallitukselta, Pirkanmaan ympäristökeskukselta, Pirkanmaan liitolta, Tiehallinnon Hämeen tiepiiriltä, Kurun kunnalta sekä Suomen luonnonsuojeluliitto r.y:ltä.

Lausunnonantajat suhtautuvat kansallispuiston laajentamiseen myönteisesti. Maa- ja metsätalousministeriö on katsonut lausunnossaan, ettei Natura 2000 -alueiden luonnonarvojen säilyminen edellytä metsästyksen kieltämistä laajennusalueilla.

4. Voimaantulo

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

Seitsemisen kansallispuiston laajentamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Kansallispuiston laajentaminen

Seitsemisen kansallispuistoon, joka on perustettu eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta kansallispuistoiksi ja luonnonpuistoiksi annetulla lailla (674/1981) ja jota on laajennettu Seitsemisen kansallispuiston laajentamisesta annetulla lailla (116/1989), liitetään noin 380 hehtaaria valtion omistamia alueita Kurun kunnassa. Laajennusalueiden rajat on merkitty punaisella viivalla tämän lain liitteenä olevaan karttaan.

2 §

Viittaussäännös

Edellä 1 §:ssä tarkoitetun kansallispuiston laajennuksen osalta on voimassa, mitä Seitsemisen kansallispuistosta ja sen rauhoituksesta on erikseen säädetty.

3 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
200

Helsingissä 20 päivänä elokuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ympäristöministeri *Jan-Erik Enestam*

